

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DDF1-411/39/02/DR

Warszawa, 2003.01.09

Decyzja nr DDF-1/2003

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319 ze zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaje zgodę na dokonanie koncentracji polegającej na przejęciu przez Tarmac International Holdings B.V. z siedzibą w Holandii bezpośredniej kontroli nad KB Tarmac Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

UZASADNIENIE

W dniu 14 listopada 2002 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „organem antymonopolowym”, na podstawie art. 44 ust. 1 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów”, wszczął na wniosek Tarmac International Holdings B.V. z siedzibą w Holandii, zwaną dalej „Tarmac International”, postępowanie antymonopolowe w sprawie koncentracji, polegającej na przejęciu przez Tarmac International bezpośredniej kontroli nad KB Tarmac Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, zwaną dalej „KB Tarmac”.

Z uzyskanych od wnioskodawcy informacji wynika, że łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji – w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia zamiaru koncentracji - przekroczył 50 mln EURO. Wobec spełnienia przesłanek art. 12 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 oraz niewystąpienia żadnej z przesłanek wymienionych w art. 13 pkt 1 lit. a) i pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, na przedsiębiorcy przejmującym kontrolę, tzn. na Tarmac International, spoczywał obowiązek zgłoszenia organowi antymonopolowemu zamiaru przedmiotowej koncentracji.

W trakcie postępowania organ antymonopolowy ustalił, co następuje:

Uczestnicy koncentracji.

Tarmac International Holdings B.V. - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością prawa holenderskiego, należąca do grupy kapitałowej Tarmac, zajmuje się zarządzaniem udziałami w spółkach zależnych. Podstawowym przedmiotem działalności grupy Tarmac jest wydobywanie bloków kamiennych i kruszywa oraz produkcja materiałów budowlanych, w tym między innymi asfaltu,

betonu towarowego i innych wyrobów betonowych. Grupa Tarmac będąc międzynarodowym producentem materiałów budowlanych koncentruje swoją uwagę na rynkach lokalnych, wyszukując spółki, w które, w jej ocenie, warto zainwestować i za pośrednictwem których mogłaby prowadzić swoją działalność.

Grupa Tarmac jest częścią Grupy Anglo American, która wraz ze spółkami zależnymi, obejmującymi spółki typu „joint-venture” oraz spółki stowarzyszone, działa w sektorze górnictwa i zasobów naturalnych. Grupa Anglo American prowadzi działalność o zasięgu światowym na rynkach: wydobywania złota, platyny, diamentów, węgla, metali nieszlachetnych i żelaznych, minerałów przemysłowych i produktów przemysłu drzewnego. W Polsce grupa Anglo American obecna jest za pośrednictwem następujących spółek zależnych:

1. Frantschach Świecie S.A. z siedzibą w Świeciu – produkcja papieru i tektury oraz opakowań z papieru i tektury,
2. Kopalnie Surowców Mineralnych Kośmin Sp. z o.o. w Łodzi – eksploatacja kopalń piasku i żwiru,
3. Libet 2000 Sp. z o.o. z siedzibą w Żorach – sprzedaż hurtowa materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego,
4. Libet S.A. z siedzibą w Libiążu – produkcja wyrobów z betonu dla potrzeb budownictwa.,
5. P.E.U.H. Krusz-Port Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu – wydobywanie żwiru i piasku,
6. P.P.H.U. Silos Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie – działalność handlowa i usługowa niezbędna do prowadzenia produkcji materiałów na potrzeby budownictwa,
7. Pol-Tarmac S.A. z siedzibą w Gdyni – produkcja asfaltu i mas bitumicznych do budowy dróg,
8. Tarmac Polska Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu – sprzedaż hurtowa materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego.
9. TBG Wrocław Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu – produkcja wyrobów betonowych budowlanych, z wyjątkiem budynków prefabrykowanych,
10. Wrocławskie Kopalnie Surowców Mineralnych S.A. z siedzibą we Wrocławiu – wydobywanie żwiru i piasku (w tym kruszyw budowlanych oraz bloków i elementów kamiennych),
11. Mondi Packaging Świecie Sp. z o.o. z siedzibą w Świeciu – produkcja i sprzedaż papieru i tektury oraz opakowań z tektury falistej,
12. ZKB Gajków S.A. z siedzibą w Kamieńcu Wrocławskim – produkcja i sprzedaż betonowych wyrobów budowlanych.

Udział Tarmac International w krajowym rynku produkcji betonowych płyt chodnikowych i podobnych wyrobów z betonu wynosi [tajemnica przedsiębiorstwa] %, a poprzez spółki zależne Libet w rynku lokalnym: - „śląskim” – [tajemnica przedsiębiorstwa] %.

KB Tarmac (poprzednia nazwa Unicon Sp. z o.o.; 18 września 2002 r. miała miejsce zmiana nazwy firmy na KB Tarmac Sp. z o.o.) prowadzi działalność w zakresie produkcji wyrobów betonowych budowlanych. Początki firmy sięgają 1989 roku, kiedy to Bauma S.A. jako pierwsza w Warszawie i druga w Polsce rozpoczęła produkcję kostek brukowych, które przyjęło się nazywać

„kostkami Bauma”. W 1994 r. Bauma S.A. połączyła się z największym duńskim producentem betonu, firmą Unicon, tworząc Unicon Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. W 1996 roku Spółka uruchomiła w warszawskim Porcie Żerańskim wytwórnię prefabrykatów drogowych. W tym samym roku podjęła decyzję o budowie nowej linii technologicznej, która została uruchomiona w październiku 1997 roku. W ciągu ostatnich dwóch lat Spółka uruchomiła kolejne zakłady produkcyjne w Pruszkowie koło Warszawy i w Mysłowicach na Śląsku. W efekcie podjętych działań inwestycyjnych KB Tarmac posiada trzy wyodrębnione zakłady produkcyjne działające na dwóch rynkach lokalnych: „warszawskim” (zakłady na Żeraniu i w Pruszkowie) oraz „śląskim” (zakład w Mysłowicach). Udział KB Tarmac w krajowym rynku produkcji betonowych płyt chodnikowych i podobnych wyrobów z betonu wynosi [tajemnica przedsiębiorstwa] %, a w rynkach lokalnych: „warszawskim” - [tajemnica przedsiębiorstwa] % i w „śląskim” - [tajemnica przedsiębiorstwa] %.

Aktualnie 51% udziałów KB Tarmac należy do Pana Jerzego Gabrielczyka zamieszkałego w Warszawie, a 49 % udziałów do Tarmac International.

Rynek właściwy, na który koncentracja wywiera wpływ.

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (rynek produktowy) i terytorium (rynek geograficzny).

Biorąc pod uwagę określone wyżej kryteria ustawowe organ antymonopolowy uznał, iż rynkiem właściwym, na który przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ w aspekcie produktowym, jest rynek betonowych płyt chodnikowych i podobnych wyrobów z betonu, zaś w aspekcie geograficznym rynkiem właściwym jest rynek lokalny, obejmujący obszar wschodniego Śląska.

Za takim określeniem rynku od strony produktowej i geograficznej przemawiają następujące względy:

- do produktów oferowanych jednocześnie przez KB Tarmac oraz działające na rynku polskim spółki zależne grupy Anglo American, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość są uznawane przez ich nabywców za substytuty, należą płyty chodnikowe i podobne wyroby z betonu,
- maksymalna odległość realizowania dostaw płyt chodnikowych wynosi 150 km, a przeważająca większość produktów znajduje zbyt w promieniu ok. 100 km, co wynika ze znacznego kosztu transportu w porównaniu z wartością produktu. Ponieważ Tarmac International oraz spółki zależne należące do grupy Anglo American nie prowadzą działalności na rynku „warszawskim”, określając rynek geograficzny należy wziąć pod uwagę działające na Śląsku: Libet S.A z siedzibą w Libiążu oraz Libet 2000 Sp. z o.o. z siedzibą w Żorach (zwanymi dalej „Libet”) – spółki zależne

należące do grupy Anglo American - oraz konkurującą z nimi na tym rynku KB Tarmac (wyodrębniony zakład produkcyjny KB Tarmac w Mysłowicach - zwany dalej „Tarmac-Mysłowice”). Tak określony rynek stanowi obszar w promieniu 125 –150 km. od siedzib wymienionych zakładów. Umieszczenie na terenie Polski pozostałych spółek zależnych od uczestników niniejszej koncentracji, wytwarzających betonowe płyty chodnikowe i podobne wyroby z betonu sprawia, iż należy uznać, że nie działają one w ramach wyżej określonego rynku geograficznego.

Organ antymonopolowy ustalił, że udział Tarmac International w krajowym rynku produkcji betonowych płyt chodnikowych i podobnych wyrobów z betonu wynosi około [tajemnica przedsiębiorstwa] %, a w rynku lokalnym „śląskim” udział ten - poprzez działalność Libet - wynosi [tajemnica przedsiębiorstwa] %. Udział KB Tarmac w rynku krajowym wynosi około [tajemnica przedsiębiorstwa] %, a w rynkach lokalnych: „warszawskim” - [tajemnica przedsiębiorstwa] % i w „śląskim” - [tajemnica przedsiębiorstwa] %.

Z powyższych ustaleń wynika, że przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ na rynek lokalny „śląski” w układzie horyzontalnym (poziomym), gdyż przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji zaangażowani są na tym samym rynku produktowym, a zajmując się produkcją betonowych płyt chodnikowych i podobnych wyrobów z betonu prowadzą działalność na tym samym szczeblu obrotu. Łączny udział przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji na tak wyznaczonym rynku przekracza 20 % (tj. wynosi ok. 23 %).

Struktura rynku właściwego, na który koncentracja wywiera wpływ.

KB Tarmac Mysłowice wyprodukowała w 2001 r. towar dla 532 odbiorców. Udział trzech głównych odbiorców w ogólnej wartości sprzedaży w 2001 r. wyniósł 20,5 %. W tym samym roku spółki Libet dokonały zbytu swoich produktów dla 1.582 odbiorców. Sprzedaż dokonana dla trzech głównych odbiorców stanowiła 11,2 % ogólnej wartości sprzedaży. Na określonym jak wyżej rynku „śląskim” łączny udział spółek Libet i KB Tarmac-Mysłowice w rynku sprzedaży płyt chodnikowych i podobnych wyrobów z betonu w latach 2000 i 2001 przekroczył 20 % i kształtował się odpowiednio: spółki Libet [tajemnica przedsiębiorstwa] % i [tajemnica przedsiębiorstwa] %, KB Tarmac-Mysłowice [tajemnica przedsiębiorstwa] % i [tajemnica przedsiębiorstwa] %.

W toku przeprowadzonego postępowania organ antymonopolowy ustalił, że przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji na rynku „śląskim” spotykają się z istotną konkurencją. Do największych konkurentów należą firmy: Bazaltex w Tarnowskich Górach - 22% udział w rynku, Brukbet w Tarnowie - 17%, Awbud w Zawierciu - 9%, Chyźbet w Chyżne –Charsznica - 9%, Utex w Rybniku - 9%, Jadar w Świętochłowicach - 5%, Nike w Dąbrowie Górniczej - 5%, Górabet w Opolu - 4%, Budlokum w Zawierciu - 4%.

Wnioskodawca dzieli swoich odbiorców na cztery główne grupy: instytucje państwowe odpowiedzialne za organizację utrzymywania publicznych chodników lub budowli publicznych, prywatne przedsiębiorstwa budowlane – spółki wygrywające przetargi na budowę lub remonty dróg

i chodników, hurtownicy – często supermarkety, osoby fizyczne – odbiorcy kupujący płyty chodnikowe do swoich własnych ogrodów, dokonujący zakupów za pośrednictwem wspomnianych wyżej hurtowników.

Dystrybucja płyt chodnikowych i podobnych wyrobów z betonu odbywa się z wykorzystaniem transportu drogowego. Część przedsiębiorstw korzysta wyłącznie z zewnętrznych usług firm przewozowych, podczas gdy inne korzystają zarówno z transportu zewnętrznego, jak i własnego. Sporadycznie przedsiębiorstwa dostarczają całość swojej produkcji własnym transportem.

Struktura popytu uzależniona jest od stopnia rozwoju inwestycji na obszarze m.in. budowy dróg publicznych, obiektów użytkowych, budowy i remontów prywatnych domów, a niemal wyłącznym czynnikiem decydującym o wyborze produktu jest cena.

Na podstawie materiału zebranego w sprawie i powyższych ustaleń organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Przedmiotowa koncentracja polegać będzie na przejęciu przez Tarmac International kontroli nad KB Tarmac. Zgodnie z przesłanką art. 17 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu w drodze decyzji wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której nie powstanie lub nie umocni się pozycja dominująca na rynku i wskutek czego konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona. Ocena oddziaływania koncentracji na stan konkurencji wymaga określenia rynków właściwych zarówno w aspekcie produktowym, jak i geograficznym, na które koncentracja wywiera wpływ.

W ocenie organu antymonopolowego wspólnym rynkiem geograficznym dla obu uczestników koncentracji jest rynek lokalny „śląski” obejmujący w przybliżeniu obszar w promieniu 150 km od siedzib zakładów zlokalizowanych w Żorach i w Libiążu oraz w Mysłowicach. Na tak określonym rynku łączny udział obu uczestników koncentracji szacuje się na około 23 %. Udział ten, wobec działania na rynku znacznej liczby firm konkurencyjnych, nie powinien znacząco wzrosnąć.

W ocenie organu antymonopolowego dotyczącej horyzontalnych skutków przedmiotowej koncentracji, nie powstanie ani też nie umocni się pozycja dominująca spółki Tarmac International.

Kolejną płaszczyzną oceny są ewentualne skutki koncentracji o charakterze wertykalnym. Docelowym zamiarem Tarmac International, po sfinalizowaniu przedmiotowej transakcji, jest dostarczanie możliwie największej ilości surowców, tj. piasku i żwiru, spółce KB Tarmac. Realizacja tego zamiaru będzie jednak utrudniona, ponieważ KB Tarmac wiąże dwie długoterminowe umowy z innymi dostawcami na dostawę żwiru dla jego warszawskich zakładów. Umowy te będą obowiązywały przez kilka lat i dopiero w 2005 roku Tarmac International będzie mógł dostarczać KB Tarmac kruszywa, pokrywając - według przewidywań strony - ok. 11 % jego zapotrzebowania. W związku z powyższym można założyć, iż przedmiotowa koncentracja nie zapewni Tarmac International przewagi konkurencyjnej nad innymi producentami piasku i żwiru.

Jak wynika z przedstawionych ustaleń:

- łączny udział uczestników koncentracji w rynku lokalnym "śląskim" produkcji betonowych płyt chodnikowych i podobnych wyrobów z betonu wynosi 23 %; taki poziom udziału w rynku nie rodzi domniemania uzyskania przez Tarmac International w wyniku koncentracji pozycji dominującej (ponad 40 % udziału w rynku),
- struktura podmiotowa rynku właściwego, która nie charakteryzuje się nadmierną koncentracją, oraz liczba uczestników rynku zapewniająca odbiorcom alternatywne źródła zakupów pozwala uznać, że nie istnieje aktualnie dla Tarmac International, ani nie powstanie po dokonaniu koncentracji, możliwość „działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów”.

W związku z powyższym nie występują podstawy do stwierdzenia, że Tarmac International może w wyniku koncentracji uzyskać na wymienionym rynku produktowym, zarówno w układzie horyzontalnym, jak i wertykalnym, pozycję dominującą. Nie dojdzie w związku z tym również do istotnego ograniczenia konkurencji na tym rynku. Oznacza to, że spełnione zostały przytoczone wcześniej przesłanki art. 17 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia.

Z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
DYREKTOR
Departamentu Instytucji Finansowych,
Usług i Rolnictwa
Marek Wojtkiewicz